

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Střední odborná škola stavební Karlovy Vary

Sabinovo náměstí 16, 360 09 Karlovy Vary

Autor: ING. HANA MOTYČKOVÁ

Název materiálu: VY_32_INOVACE_05_ABSOLUTNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA I_P1-2

Číslo projektu: CZ 1.07/1.5.00/34.1077

Tematická oblast : PRÁVO PRO 1. - 2. ROČNÍK

Datum tvorby: 12. 9. 2013

Datum ověření: 17. 9. 2013

Klíčové slovo: právo vlastnické, spoluvlastnictví, držba, detence, vyvlastnění, spoluvlastnictví, svěřenecký fond

Anotace: Prezentace je určena pro žáky 1. - 2. ročníku oboru vzdělání Podnikání, výklad formou prezentace žákům vysvětluje pojem právo vlastnické, nabývání vlastnického práva, vyvlastnění, držba, detence, spoluvlastnictví, ochrana vlastnictví, svěřenecký fond.

Absolutní majetková práva

- ❑ **Věcnými právy** jsou: právo vlastnické, spoluvlastnické, právo držby a práva k věcem cizím (právo stavby, věcná břemena, správa cizího majetku, zástavní právo, zadržovací právo)

- ❑ **Právo vlastnické**

- představuje vlastníkovu nejvyšší a úplnou moc nad věcí, která je předmětem vlastnického práva
  - **obsahem vlastnického práva** – oprávnění vlastníka – věc držet, užívat, požívat (plody a užitky) a s věcí nakládat
-

Absolutní majetková práva

- ostatní jsou povinni vlastníkové právo respektovat
  - ☐ všem vlastníkům stejná právní ochrana
  - ☐ zvláštní zákony upravují vlastnické právo k bytům, nebytovým prostorám
  - ☐ „sousedské právo“ – **nad míru přiměřenou poměrům** neobtěžovat sousedy
  - ☐ vlastník nesmí ohrozit sousedovu stavbu nebo pozemek úpravami svého pozemku
-

Absolutní majetková práva

- ❑ stát může proti vůli vlastníka jeho věc vyvlastnit nebo vlastnické právo omezit jen na základě zákona ve veřejném zájmu za náhradu
  - ❑ vlastník je povinen ve **stavu nouze** nebo v naléhavém **veřejném zájmu** na nezbytnou dobu za náhradu dovolit použití jeho věci
    - **vyvlastnění** – nucený přechod vlastnického práva na jiný subjekt (pozemek, stavba) – převažuje veřejný zájem – pokud o dohodu, účel vyvlastnění 6 měsíců předem
-

Absolutní majetková práva

- 60 dnů k vyjádření – náhrada podle znaleckého posudku, vyvlastňovací řízení – přípustné odvolání
  - ❑ vlastnictví se nabývá **smlouvou**, **rozhodnutím státního orgánu** nebo jinou skutečností stanovenou **zákonem**
  - ❑ **držba** = faktické ovládnání věci, držitel věci nakládá s věcí jako s vlastní
  - ❑ **detence** = věc fakticky ovládá, ale nakládá s věcí jako s cizí
-

Absolutní majetková práva

- držet lze to, co má majetkovou hodnotu (movitou i nemovitou věc)
- držet nelze práva osobní

□ Držba – řádná, pravá, poctivá

- **pravá** – vlastnický titul, vlastník má k věci pravou držbu (věc nebyla získána lstí, loupeží)
  - **poctivý držitel** drží věc v dobré víře, že mu věc patří
  - **nepoctivý držitel** – věc je vlastnictvím jiného - zloděj
  - u movitých věcí je vydržecí doba 3 roky
  - u nemovitostí 10 let
-

Absolutní majetková práva

□ Nabývání vlastnického práva

- právo nezná věci bez pána (res nullius) – nejsou ve vlastnictví nikoho
  - res extra commercium – věci vyňaté z možnosti být předmětem závazkových vztahů (věci tvořící přírodní bohatství)
  - **vlastníkem věci** – způsoby:
    - **převod vlastnického práva** (nezávisle na vůli vlastníka – po smrti děděním), **originárně** (původní nabytí vlastnictví k věci, která předtím byla ve vlastnictví někoho)
    - **vydržením, nalezením věci, rozhodnutím soudu, ze zákona**
-

Absolutní majetková práva

- vlastnické právo lze nabýt smlouvou (kupní, darovací, atd.)
  - **okamžik přechodu vlastnického práva**
    - movitá věc – okamžik účinnosti smlouvy
    - nemovitá věc – vlastnictví se nabývá vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí s účinky k podání návrhu na povolení vkladu (intabulace)
  - **zásada**: nikdo na jiného nemůže převést více práv, než má sám (pokud není vlastník věci, nemůže ji převést)
-

Absolutní majetková práva

- ❑ **výjimka:** koupě věci od podnikatele při podnikatelské činnosti v rámci obchodního styku – kupující jedná v dobré víře, že podnikatel může prodat – má vlastnické právo k věci – stejné jako nabytí věci od nepravého dědice, ve veřejné dražbě
  - ❑ vlastník věci – do 3 let od ztráty domáhat vlastnického práva
  - ❑ platí pouze pro věci movité
  - ❑ **vydržení** – ten, kdo není vlastníkem - věc dlouhodobě **drží v dobré víře**, že věc je jeho, splnit **vydržecí dobu**
-

Absolutní majetková práva

- ❑ **originární nabytí vlastnictví – vytvoření, zhotovení, výroba** – ke zhotovení věci použije vlastník svůj materiál
  - ❑ **zpracování** – cizí materiál, vlastníkem věci – kdo nejvíce přispěl k hodnotě výsledku, povinen zaplatit druhému hodnotu zpracované věci resp. odměnu za práci
  - ❑ pokud někdo vědomě zpracuje cizí věc – vrátit a obnovit původní stav – většinou nelze – vzájemné vypořádání
-

Absolutní majetková práva

- ❑ spory – neoprávněná stavba na cizím pozemku – rozhodne soud
  - ❑ nálezem ztracené věci nálezce nenabývá vlastnictví
    - povinnost vydat věc vlastníkovi, do 3 dnů na obecní úřad
    - nepřihlásí-li se vlastník do 1 roku – nálezce, obec nakládat jako poctivý držitel
    - nepřihlásí-li se vlastník do 3 let – nálezce, obec mají vlastnické právo
    - nálezce - nárok na nálezné ve výši 10 % ceny nálezů
-

Absolutní majetková práva

- ❑ **ztracená věc** – má svého vlastníka, nemůže s ní disponovat, neboť se dostala z jeho faktické moci, nálezce ji může nechat bez povšimnutí
- ❑ **opuštěná věc** – nemá svého vlastníka, ten dal najevo, že věc nechce
  - **zásada okupační volnosti** – každý si může přivlastnit věc, která nikomu nepatří, opustit lze i nemovitost – stává se vlastnictvím státu
- ❑ **skrytá věc** – vlastník není znám, věc ukryl – poklad – nahlásit obecnímu úřadu, vlastníku pozemku, nálezce a vlastník se dohodnou – kdo si věc ponechá s povinností vyplatit druhému polovinu ceny věci

Absolutní majetková práva

☐ Spoluvlastnictví

- věc ve vlastnictví dvou i více osob
  - rozlišuje se: **podílové spoluvlastnictví a společenství jmění**
  - ve vztazích k jiným osobám se spoluvlastníci považují za jediného vlastníka společné věci – jsou oprávněni a povinni solidárně (společně a nerozdílně)
  - každý spoluvlastník – úplný vlastník podílu (dispoziční oprávnění)
-

Absolutní majetková práva

- někdy je oprávnění omezeno – ostatní mají **předkupní právo** (neplatí pokud převádí podíl na spoluvlastníka nebo osobu blízkou)
  - **ideální spoluvlastník** – svůj podíl na věci vyjádřen zlomkem
  - všichni spoluvlastníci – vlastníky celé věci, ideální podíl má význam při spravování, užívání věci, hlasování, vynakládání prostředků na údržbu
  - **velikost podílů** vyplývá ze smlouvy, závěti, z rozhodnutí soudu atd., pokud není určeno – podíly stejné
-

Absolutní majetková práva

- **v podílovém spoluvlastnictví** rozhodují spoluvlastníci na základě většiny, která se počítá podle velikosti podílu
  - vzniká **smlouvou, rozhodnutím soudu, zhotovením věci, vydržením, ze zákona, děděním**
  - zrušení spoluvlastnictví – **dohoda** s ostatními spoluvlastníky, jinak rozhodne o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví soud na základě žaloby – **3 možnosti:**
-

Absolutní majetková práva

- reálné rozdělení věci
  - přikázání věci jednomu nebo více spoluvlastníkům za přiměřenou náhradu (podmínka: někdo chce věc do vlastnictví, neboť nikomu nelze vnucovat)
  - prodej věci a rozdělení výtěžku podle výše podílů
  - hospodaření se společnou věcí – spoluvlastníci dohoda, jak přispívat na opravy, údržbu
-

Absolutní majetková práva

- pokud se nedohodnou – **princip majorizace**
= rozhodující je většina spoluvlastnických hlasů (počítáno podle podílů)
    - běžné záležitosti – nadpoloviční většina
    - významné záležitosti – 2/3 většina
    - výjimečná rozhodnutí – jednomyslný souhlas všech spoluvlastníků
    - přehlasování spoluvlastníci – ochrana – žaloba u soudu
-

Absolutní majetková práva

□ Přídavné spoluvlastnictví

- slouží k regulaci osadnických vztahů v chatových a zahrádkářských koloniích
  - podíly na společné věci – určeny poměrem výměry pozemků každého
  - věc nesmí být proti vůli některého spoluvlastníka odňata společnému účelu
  - každý spoluvlastník právo podílet se na využívání věci
-

Absolutní majetková práva

- věc v přídatném spoluvlastnictví – nutno spravovat – spoluvlastníci přispívají poměrně podle velikosti svých podílů – dohoda – zvolen správce

□ Společenství jmění

- pokud nabude věc do vlastnictví více osob, které jsou spojeny ve společenství
  - každá z těchto osob – právo k celé věci
  - nakládání s věcí – jednomyslný souhlas
  - vlastnické právo ke společné věci zaniká – zánikem společenství, zcizením věci
-

Absolutní majetková práva

- ❑ **Ochrana vlastnictví**
  - ❑ **svépomoc** – oprávněn každý, jehož právo je ohroženo, zásah veřejné moci by přišel pozdě – volit přiměřené prostředky, pocit ohrožení je subjektivní – nesmí dojít k excesu z práva svépomoci
  - ❑ **ochrana soudní** – pokud podány žaloby na ochranu vlastnictví, vlastnické právo se nepromlčuje
    - **žaloba na vydání věci**: vlastník se domáhá rozsudku,, kde bude žalovanému uloženo, aby věc, kterou zadržuje neoprávněně, vydal žalobci
-

Absolutní majetková práva

- **žaloba zápůrčí**: někdo zasahuje do práva žalobce, ale jinak, než zadržováním věci (sousedské spory)
  - **imise** = výkon vlastnického práva, kterým se neoprávněně zasahuje do cizího vlastnického práva (prach, pach, pohyb zvířat na sousedící pozemek)
  - **rozhrada** = rozhraničení pozemků (oplocení, mez, živý plot, pěšina) – vlastník nese náklady na údržbu, pokud není vlastnické právo k rozhradě jasné – rozhrada je společná
-

Absolutní majetková práva

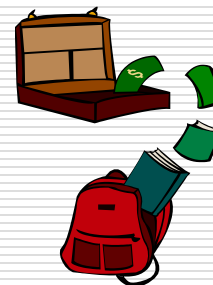
- ❑ zánik vlastnického práva
- ❑ zánikem věci, jejím zničením,, vlastník věc opustí (projeví vůli věc nevlastnit), ztráta věci, smrt vlastníka (vlastnické právo přechází na dědice), smlouvou (vlastník věc prodá, daruje), vydržením, rozhodnutí soudu

Absolutní majetková práva

- ❑ **Svěřenecký fond**
- ❑ zakladatel ho zřídí vydáním statutu, vyčlení pro něj část svého majetku (přestává být jeho vlastníkem), pověří správce
- ❑ **správce** – nakládá s majetkem podle pravidel **plné správy** (snaha správce o zvětšení majetku ve prospěch někoho jiného), lze i majetek investovat
  - **prostá správa** – činit to, co je nutné k zachování majetku

Absolutní majetková práva

- ❑ **výnos z majetku** – použití v souladu s účelem fondu – soukromý, veřejně prospěšný
  - ❑ zakladatel má právo jmenovat **obmyšleného** – ten, komu má být z fondu plněno (např. k úhradě studia, k provozu ústavu sociálních služeb)
  - ❑ zakladatel ho zřídí vydáním statutu, vyčlení pro něj část svého majetku, pověří správce
  - ❑ není právnickou osobou
  - ❑ zánik – **uplynutí doby, dosažení účelu, rozhodnutím soudu**
-

Opakování

Co je držba a detence?

Co je podílové spoluvlastnictví?

Jak lze nabývat vlastnictví?

Co je svěřenecký fond?

Zdroje:

- Ryska, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7173-010-9
  - Šíma, A.; Suk, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-490-2
  - Kučera, R. *Základy práva*. Brno: MU v Brně, 2002. ISBN 80-210-2940-4
  - Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník

  - Kliparty jsou volně přístupné v programu Word.
-